

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ประชากรที่ศึกษาคือ นักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ปีการศึกษา 2553 จำนวน 41 คน 33 แหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งมีแนวทางในการศึกษาค้นคว้า สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามจุดมุ่งหมาย ดังนี้

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี โดยภาพรวม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การหาค่าเฉลี่ยของประชากร ($\bar{X}$) และความแปรปรวนของประชากร (σ^2)

1. ระดับปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรีโดยภาพรวม

จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 41 คน พบว่า ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “น้อย” ด้านที่มีคะแนนมากที่สุด 2 อันดับแรก คือ ด้านสวัสดิการ และด้านการปฏิบัติการสอน

2. ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี เป็นรายด้าน

ระดับปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี โดยเรียงจากระดับปัญหามากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านสวัสดิการของโรงเรียน ด้านการปฏิบัติการสอน ด้านความพร้อมของนักศึกษา ด้านอาจารย์นิเทศก์ และด้านแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

2.1 ด้านความพร้อมของนักศึกษา โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อย เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ ปัญหาด้านจิตวิทยาในการสื่อสาร การสอนการชักจูงนักเรียน

2.2 ด้านการปฏิบัติการสอน โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อย เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ สื่อการเรียนการสอน มีปัญหาเรื่องการใช้ สไลด์ทัศนูปกรณ์ประกอบการสอนไม่เพียงพอ

2.3 ด้านอาจารย์นิเทศก์ โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อย เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ อาจารย์นิเทศก์ไม่มีเวลาในการออกทำการนิเทศ

2.4 ด้านแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อย เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษา ในแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2.5 ด้านสวัสดิการของโรงเรียน โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ ไม่มีค่าตอบแทนการฝึกซ้อมกีฬา นอกเวลาเรียน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางในการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ซึ่งผู้เข้าร่วม ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ ตัวแทนอาจารย์นิเทศก์ และตัวแทนนักศึกษาที่ออกฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู นั้น ได้ข้อสรุปแนวทางในการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ในด้านสวัสดิการ และด้านการปฏิบัติการสอน ดังนี้

ด้านสวัสดิการ แนวทางในการพัฒนา คือ แหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพและสถาบัน ควรให้ความร่วมมือกันทางด้านการจัดสวัสดิการขั้นพื้นฐานที่สามารถจัดหาได้ให้กับนักศึกษา เช่น ด้านอาหารกลางวันให้กับนักศึกษา ห้องพักรหรือจัดที่ทำงานเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ นักศึกษา ควรจัดให้มีเบียร์เลี้ยงหรือค่าตอบแทนที่เหมาะสมให้แก่ศึกษาระหว่างการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู และแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูควรจัดการกับสภาพแวดล้อมทั้งภายนอก และภายในบริเวณโรงเรียนให้ปลอดภัย โปร่ง อากาศถ่ายเทสะดวก เหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน และจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ให้มีความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สินให้กับนักศึกษา สำหรับแนวทางใหม่ที่ได้จากการสนทนากลุ่มในการวิจัยในครั้งนี้ ด้านสวัสดิการ คือ ทางสถาบัน การพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ควรมีการคัดเลือกแหล่งฝึกประสบการณ์ที่มีมาตรฐานด้านสวัสดิการ ที่เพียงพอตามเกณฑ์ที่ทางพลศึกษากำหนด เพื่อลดปัญหาทางด้านสวัสดิการป้องกันมิให้เกิดปัญหา การเรียกร้องทางด้านสวัสดิการต่าง ๆ มากเกินความจำเป็น

ด้านการปฏิบัติการสอน แนวทางในการพัฒนา คือ สถาบันการพลศึกษาควรมีการจัดปฐมนิเทศให้กับนักศึกษา ก่อนออกฝึกประสบการณ์การสอน เพื่อทำการอธิบายถึงความสำคัญของการออกฝึกประสบการณ์การสอน ขั้นตอน วิธีการต่าง ๆ และการปฏิบัติการฝึกสอน เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้และเข้าใจถึงลักษณะของการออกฝึกประสบการณ์การสอน นักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์การสอนควรมีเจตคติของความเป็นครูที่ดี และ เห็นความสำคัญของการเป็นครูอย่างแท้จริง ให้ความทุ่มเทในการสอนให้กับนักเรียน ทำการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพิ่มเนื้อหาวิชาและวิธีการสอนที่น่าสนใจ เน้นการประยุกต์กิจกรรมกับเนื้อหาวิชา รู้จักวิธีการบูรณาการการสอนให้เข้ากับกิจกรรมต่าง ๆ ได้ทุกกิจกรรม และควรมีการสร้างเกณฑ์การวัดผล ขึ้นมาให้เหมาะสมกับความสามารถและสมรรถภาพของผู้เรียน ในแต่ละกลุ่มที่ทำการเรียนการสอนวางแผนการสอนเป็นรายสัปดาห์ให้มีความเหมาะสม ควรรู้จักวิธีการเป็นผู้นำ และเรียนรู้วิธีการควบคุมชั้นเรียนให้ได้ สำหรับแนวทางใหม่ที่ได้จากการสนทนากลุ่มในการวิจัยในครั้งนี้ ด้านการปฏิบัติการสอน คือ ส่วนมากแล้วปัญหาด้านการปฏิบัติการสอนนี้จะเกิดขึ้นจากรายบุคคล ฉะนั้น สถาบันการพลศึกษาควรตระหนักและเห็นความสำคัญในหลักสูตร รายวิชาต่าง ๆ ในการเตรียมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เช่นรายวิชาวิธีการสอน ที่สามารถช่วยฝึกฝนให้นักศึกษามีความรู้ เทคนิคและวิธีการสอนทางพลศึกษาที่เมื่อก่อนออกทำการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลแนวทางในการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
ของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยสามารถสรุปแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ ดังนี้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจากผู้เชี่ยวชาญ ใช้การวิเคราะห์ทางสถิติ ด้วยค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอเตอร์ (Interquartile) โดยพิจารณาคัดเลือกข้อที่มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และมีค่าพิสัยระหว่างควอเตอร์ 1.50 ลงมา ผ่านการยอมรับการยืนยันจากผู้เชี่ยวชาญและนำไปเป็นแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ดังข้อต่อไปนี้

ด้านสวัสดิการ ได้แก่ 1) แหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพและสถาบันควรให้ความร่วมมือทางด้านการจัดสวัสดิการขั้นพื้นฐานที่สามารถจัดหาได้ให้กับนักศึกษาได้ 2) แหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพควรจัดสวัสดิการด้านที่พักให้กับนักศึกษา 3) แหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพควรจัดสวัสดิการด้านอาหารกลางวันให้กับนักศึกษา 4) แหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพควรจัดให้มีเบียร์เลี้ยงหรือค่าตอบแทนที่เหมาะสมให้แก่ศึกษาระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 5) แหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพควรให้ค่าตอบแทนหรือเบียร์เลี้ยงแก่นักศึกษาในกรณีที่เป็นผู้ฝึกซ้อมกีฬา

นอกเหนือจากเวลาการสอนปกติ 6) แหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพควรจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์-อินเทอร์เน็ตให้เพียงพอแก่นักศึกษาในการค้นหาข้อมูลเพื่อใช้ในการเตรียมการสอน 7) แหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพควรจัดการกับสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในบริเวณที่พักอาศัยของนักศึกษาให้มีความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สินให้กับนักศึกษา 8) แหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพควรจัดเตรียมห้องพักหรือจัดที่ทำงานเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ศึกษา 9) สถาบันการพลศึกษาควรจัดสวัสดิการในเรื่องของการทำประกันสุขภาพหรือประกันอุบัติเหตุเพื่อช่วยเหลือนักศึกษาในเรื่องของการเบิกค่ารักษาพยาบาลต่าง ๆ ระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 10) แหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพควรจัดบริการรถรับ - ส่งให้กับนักศึกษาในกรณีที่บ้านพักอยู่ไกลจากแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ด้านปฏิบัติการสอน ได้แก่ 1) สถาบันการพลศึกษาควรจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการนำหลักสูตรใหม่มาปรับใช้ในรายวิชา เตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 2) แหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพควรชี้แนะเพิ่มเติมทางด้านหลักสูตรการเรียนการสอนของทางโรงเรียนให้กับนักศึกษาก่อนทำการออกฝึกสอนจริง 3) สถาบันการพลศึกษาควรแจ้งรายละเอียดและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในวันปฐมนิเทศให้กับนักศึกษาทราบและเข้าใจก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 4) จัดให้มีการสัมมนาระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 5) นักศึกษาควรมีการวางแผนและทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของความเป็นครูให้ชัดเจนก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 6) ครูพี่เลี้ยงควรมีการตรวจแผนการสอนของนักศึกษาเป็นประจำทุกสัปดาห์ก่อนนำแผนการสอนนั้นไปใช้ทำการสอนจริง 7) นักศึกษาควรสำรวจโรงเรียนและสถานที่ในโรงเรียนก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 8) นักศึกษาควรสำรวจสื่อการสอน อุปกรณ์ คู่มือการสอนและสนามกีฬาของทางโรงเรียนก่อนออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 9) นักศึกษาควรรู้จักประยุกต์การใช้สื่ออุปกรณ์การสอนเมื่ออุปกรณ์การสอนไม่เพียงพอ 10) นักศึกษาควรมีการสอนที่หลากหลายเพิ่มเนื้อหาและวิธีการสอนที่น่าสนใจ 11) นักศึกษาควรมีเจตคติของความเป็นครูที่ดีและเห็นความสำคัญของการเป็นครูอย่างแท้จริง 12) นักศึกษาควรรู้จักวิธีการเป็นผู้นำ และเรียนรู้วิธีการควบคุมชั้นเรียนให้ได้ 13) นักศึกษาควรรู้จักวิธีการบูรณาการการสอนให้เข้ากับกิจกรรมต่าง ๆ ได้ทุกกิจกรรม 14) ทางสถาบันการพลศึกษาควรเน้นการเรียนการสอนในรายวิชาวัดผลทางการศึกษา การวัดสมรรถภาพ การวัดทักษะการกีฬา เพื่อทำการวัดผลด้านทักษะกีฬานักเรียนแต่ละระดับชั้นให้เป็นมาตรฐานที่ชัดเจน 15) นักศึกษาควรศึกษา ค้นหาหาข้อมูลเบื้องต้นของแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ออกฝึกสอน โดยการศึกษาจากคู่มือของทางโรงเรียนก่อนออกฝึกสอน 16) นักศึกษาควรมีการสร้างเกณฑ์การวัดผลขึ้นมาให้เหมาะสมกับความสามารถ

และสมรรถภาพของผู้เรียน 17) ควรมีการประสานงานระหว่างแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพ กับฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสถาบัน เพื่อทำการจัดส่งตารางสอนของนักศึกษาให้แก่ ทางสถาบันให้นักศึกษาได้มีการเตรียมพร้อมก่อนออกฝึกประสบการณ์

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยจะอภิปรายผลตามขั้นตอนของการวิจัยทั้งหมด ดังนี้

ตอนที่ 1 อภิปรายผลถึงระดับปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสถาบัน

การพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรีโดยภาพรวม

จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 41 คน พบว่า ปัญหาการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “น้อย” ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาที่มาฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีการปฏิบัติตามคำสั่ง กฎ ระเบียบข้อบังคับของแหล่งฝึกประสบการณ์และสถาบันมากที่สุด รวมทั้งมีการแก้ไขปรับปรุง ตนเองหลังจากฟังข้อคิดเห็น และเสียดสี ช่วยเหลืองานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ได้เป็นอย่างดี จะมีเพียงในส่วนของความเป็นตัวของตัวเองทางด้านลักษณะนิสัยเกี่ยวกับการยอมรับฟังเหตุผลด้วยความเต็มใจเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี กับเพื่อนและบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียน รวมทั้งการปฏิบัติตนที่ไม่ขัดต่อศีลธรรม ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณีอันดีงาม ของนักศึกษาเท่านั้นที่ยังต้องปรับปรุงและแสวงหาการยอมรับเพื่อสร้าง คุณค่าแห่งตนให้มีความพร้อมในการที่จะออกไปปฏิบัติหน้าที่การเป็นครูพลศึกษาที่ดีในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับ ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา (2530, หน้า 1) กล่าวว่า การให้ความรู้ทางภาคปฏิบัติ แก่นักศึกษาคู โดยผ่านกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจะทำให้ได้ครูที่ดีมีคุณภาพ และมีจิตวิญญาณของความเป็นครู เพราะการสร้างหรือการผลิตครูนั้นจะให้ความรู้ทางทฤษฎี แต่เพียงอย่างเดียวนั้น ไม่เพียงพอ จำเป็นต้องฝึกหัดและฝึกฝนจนสามารถปฏิบัติหน้าที่ครูได้ดี และเกิดความมั่นใจอันจะนำไปสู่ความศรัทธาในอาชีพซึ่งจะเป็นประตูไปสู่ความมีวิญญูณของ ความเป็นครูในที่สุดซึ่งสอดคล้องกับ เดโช สนวนานนท์ (2544, หน้า1) ที่กล่าวว่า การจัด ประสบการณ์วิชาชีพให้กับนักศึกษาคูนั้น ได้จัดตามแนวความคิดทางการศึกษาว่าเป็นการฝึก แก้ปัญหา และมีความเชื่อว่าการเรียนรู้จากการแก้ปัญหาจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อ ได้จัดประสบการณ์ ทางการสอนจริง

ตอนที่ 2 อภิปรายผลปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสถาบัน
การพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี เป็นรายด้าน

1. ด้านความพร้อมของนักศึกษา โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อย เมื่อพิจารณา
รายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ ปัญหาด้านจิตวิทยาในการสื่อสาร การสอนการชักจูง
นักเรียน ทั้งนี้เนื่องจากการสอนจะเกิดขึ้นได้ทั้งนั้นผู้สอนและผู้เรียนจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน
และเป็นปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นไปตามลำดับขั้นตอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ในการจัดการเรียนการสอน ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งนิ่งเฉย คือ ไม่เกิด
การเคลื่อนไหวทั้งทางกาย วาจา และทางปัญญา เช่น ครูอาจยืนบอกทั้งชั่วโมงโดยนักเรียน
ได้ยืนเสียงครูแต่ไม่ได้รับรู้และเกิดประสบการณ์ใหม่นักเรียนอาจทำเลขหรือคัดเขียนไปทั้งชั่วโมง
ตามบุญตามกรรม โดยครูนั่งนิ่งอยู่ที่โต๊ะ อย่างนี้เรียกได้ว่า ไม่มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู
กับนักเรียนก็ไม่จัดเป็นการสอน แต่จะจัดเป็นการสอนถ้าครูนักเรียน ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม
มีการร่วมมือกันและมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน นักเรียนได้แสดงออกด้วยการพูดการเขียน
การทดลอง การคิด การสร้างศิลปะ การตัดสินใจ การแก้ปัญหา ฯลฯ โดยที่ครูเป็นผู้จัดสถานการณ์
และสิ่งเร้าให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ตลอดจนได้รับประสบการณ์ใหม่ ตลอดจนการจัดสถานการณ์
และสิ่งเร้า เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ต้องจัดอย่างมีลำดับขั้นตอนอย่างต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน
เช่น จัดการสอนโดยมีขั้นนำเข้าสู่บทเรียน มีขั้นตอนการสอนตามลักษณะของเทคนิควิธีการสอน
ที่นำมาใช้ มีขั้นการสรุปบทเรียน ทุกขั้นตอนเหล่านี้ต้องมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน จึงจะเรียกว่า
เป็นกระบวนการ ดังนั้น การสอนจึงเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ที่ทำให้
ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ ดังที่ ไพโรชญ์ สีนลารัตน์ (อ้างถึงใน อารมณ์ ใจเที่ยง, 2546) กล่าวว่าไว้ว่า
“เป็นครูต้องรู้ศาสตร์อย่างมีศิลป์” หมายความว่า ผู้เป็นครูจะต้องรู้จักศาสตร์การสอน เช่น ความรู้
เกี่ยวกับวิธีสอนหลักการสอน จิตวิทยาการเรียนรู้ ฯลฯ และรู้จักใช้ศิลป์การสอนซึ่งเป็นเทคนิค
การสอนเป็นอย่างดี ถ้าครูมีความรู้ทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพครู แล้วสามารถประยุกต์ความรู้
ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีศิลปะก็กล่าวได้ว่า ครูผู้นั้นมีทั้งศาสตร์และศิลป์ในการสอน การสอนนี้
เป็นการสื่อสารระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน เป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนซึ่งเป็นคน
เป็นสิ่งที่มีชีวิตจิตใจ มีความรู้สึกนึกคิด มีอารมณ์ มีวิญญาณ ผู้สอนจึงต้องอาศัยศิลปะที่จะเข้าถึงจิตใจ
ผู้เรียน เช่น ศิลปะในการพูด การอธิบาย การจูงใจ การสนทนากับผู้เรียนเป็นบุคคล การช่วยแก้ปัญหา
ให้คำแนะนำแก่ผู้เรียน ศิลปะในการสอนเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย ศิลปะในการสร้างบรรยากาศ
การเรียนการสอน ไม่ให้ผู้เรียนรู้สึกเบื่อหน่ายในการเรียนศิลปะในการชักจูงผู้เรียนให้ตั้งใจเรียน
ให้ทำงาน ฯลฯ เหล่านี้ล้วนแต่เป็นเทคนิคเฉพาะบุคคลซึ่งเป็นเรื่องของศิลปะในการสอน ดังนั้น
การสอนจึงต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ เพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ที่กล่าวมาทั้งหมดสรุปได้ว่า การสอนจะเกิดขึ้นได้จะต้องมีกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน มีเป้าหมายการสอน และการสอนจะประสบผลสำเร็จได้ดีถ้าผู้สอนรู้จักใช้ศาสตร์อย่างมีศิลป์

2. ด้านการปฏิบัติการสอน โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อย เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ สื่อการเรียนการสอน มีปัญหาเรื่องการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ประกอบการสอนไม่เพียงพอ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ปัจจุบันปัญหาการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษาของครูพลศึกษายังประสบปัญหาหลายด้าน ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร โดยเฉพาะในเรื่องของสื่อการเรียนการสอนและยังมีความยากในการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวนีย์ หยกเล็ก (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการสอนวิชาพลศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ส่วนกลาง ปัญหาการสอนวิชาพลศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ส่วนกลาง พบว่า ปัญหาด้านไม่มีบุคลากรดูแลรักษา และเบิกจ่าย อุปกรณ์พลศึกษาโดยเฉพาะไม่มีสื่อทัศนูปกรณ์ทางพลศึกษา ไม่มีการบำรุงรักษาซ่อมแซม คัดแปลงอุปกรณ์ที่ชำรุดแล้วมีปัญหาอยู่ในระดับมากและงานวิจัยของ วีระ เหง้ากันหา (2548) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการสอนพลศึกษา ช่วงชั้นที่ 1 ของครูพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2547 พบว่า ปัญหาการสอนพลศึกษาของครูพลศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด และงานวิจัยของ ประพล พุทธสุวรรณ (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการกิจกรรมพลศึกษาในโครงการ โรงเรียน

3. ด้านอาจารย์นิเทศก์ โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อย เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ อาจารย์นิเทศก์ไม่มีเวลาในการออกทำการนิเทศ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก อาจารย์นิเทศยังไม่เห็นความสำคัญของการนิเทศและขาดความรับผิดชอบ ต่อบทบาทในหน้าที่การเป็นอาจารย์นิเทศก์ สำหรับการฝึกสอนถือเป็นส่วนสำคัญของการผลิตครู อาจารย์นิเทศก์และกระบวนการนิเทศจึงเป็นส่วนสำคัญที่มีผลต่อสัมฤทธิ์ผลของการฝึกสอน หากอาจารย์นิเทศก์และกระบวนการนิเทศเป็นไปตามบทบาทและความรับผิดชอบที่กำหนดไว้ ย่อมนำมาซึ่งความพึงพอใจของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และสามารถประเมินจุดแข็งและจุดที่ควรได้รับการปรับปรุงได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งถือเป็นกระบวนการพัฒนาวิชาชีพครูที่สำคัญ การนิเทศการสอนจึงเป็นงานที่มีความสำคัญยิ่ง ในการพัฒนาคุณภาพการสอนของนักศึกษาฝึกสอน และบุคคลที่สำคัญที่จะเป็นผู้นำในการกระตุ้นนิสิตปฏิบัติการฝึกสอน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการฝึกสอน ดังเช่นงานวิจัยของ Yee (1967) และ Title (1974) ที่ชี้ให้เห็นว่า การขาดความชัดเจนในบทบาทและหน้าที่ของแต่ละฝ่ายก่อให้เกิดปัญหาในการประสานสัมพันธ์

หรือมีความคาดหวังต่างกันในนิสิต อาจารย์ที่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ รวมทั้งผู้บริหาร โรงเรียนที่เป็นหน่วยฝึกสอน อันจะนำมาซึ่งความรู้สึกต่อต้านหรือขัดแย้ง ขาดการให้ความร่วมมือ และมีแนวโน้มที่จะตำหนิกันเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น

4. ด้านแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อย

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษา ในแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก บางแหล่งฝึกประสบการณ์ที่นักศึกษาไปฝึกสอนอาจเป็น โรงเรียนขนาดเล็ก งบประมาณน้อย ไม่สามารถอำนวยความสะดวกได้เพียงพอ กับความต้องการของนักศึกษาเท่าที่ควร แต่สิ่งอำนวยความสะดวกสบายเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วย สร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้นักศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่มากขึ้นโดยไม่ต้อง มีความกังวลต่อสิ่งรอบ ๆ ตัว ซึ่ง ภัทรวรรณ ลำดี (2544, หน้า 17) ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจ ในการทำงานจะเกี่ยวข้องกับทัศนคติ ความต้องการผลการปฏิบัติงาน และปัจจัยต่าง ๆ ในการทำงาน ค่าจ้าง สภาพแวดล้อมการทำงาน ความสัมพันธ์ของผู้ร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา การบริหารจัดการ ปริมาณงาน ลักษณะงาน และปัจจัยอื่น ๆ สามารถสนองตอบตามความต้องการของ ผู้ปฏิบัติงานจนทำให้เกิดความรู้สึก และทัศนคติต่อการทำงานในทางบวก และมีความพึงพอใจ ที่จะทำงาน ด้วยความเต็มใจในทางตรงกันข้าม หากปัจจัยต่าง ๆ ในการทำงานไม่สามารถ สนองตอบตามความต้องการของเขาจะทำให้เกิดทัศนคติต่องานในทางลบ และเกิดความ ไม่พึงพอใจในการทำงาน ซึ่งความพึงพอใจในการทำงานเป็นเรื่องของบุคคล ดังนั้นการที่บุคคล จะเกิดความพึงพอใจในการทำงานเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะความแตกต่างของแต่ละปัจเจก บุคคลด้วย สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็นความรู้สึกหรือทัศนคติในทางบวก ของบุคคลที่มีต่อปัจจัยต่าง ๆ ในการทำงาน เช่น ค่าจ้าง ความปลอดภัย สภาพแวดล้อมในการ ทำงาน ลักษณะงาน ผลการปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ความสัมพันธ์กับ ผู้บังคับบัญชา นโยบาย การบริหารงาน โอกาสความก้าวหน้า และปัจจัยอื่น ๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะ ความแตกต่างของแต่ละปัจเจกบุคคล

5. ด้านสวัสดิการของโรงเรียน โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ ไม่มีค่าตอบแทนการฝึกซ้อมกีฬา นอกเวลาเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจัยหลาย ๆ ด้านของโรงเรียน เช่น งบประมาณของ ทางโรงเรียนไม่มีสำหรับรายจ่ายนอกเหนืออื่น ๆ อีกทั้งยังรวมไปถึงสวัสดิการด้านอื่น ๆ อีกด้วย การให้สวัสดิการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นมีความสำคัญมาก ส่งผลให้นักศึกษาปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เกิด ความเครียดและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นถ้ามีสวัสดิการที่เพียงพอ สวัสดิการจึงถือเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาเกิดความพึงพอใจ ซึ่ง George Strauss

และLeonard R. Sayless(1969, pp. 142 - 143) กล่าวว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน เป็นความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ และมีความเต็มใจที่จะปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายนั้นให้สำเร็จ ตามวัตถุประสงค์ขององค์กร แต่บุคคลจะรู้สึกพอใจในงานที่ทำก็ต่อเมื่องานนั้นให้ประโยชน์ ตอบแทนทั้งทางด้านวัตถุและจิตใจ ทั้งยังสามารถสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของบุคคล ได้อีกด้วย

ตอนที่ 3 อภิปรายผลด้านแนวทางในการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

1. ด้านสวัสดิการ จากการวิจัยพบว่า แหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพและสถาบันควรให้ความร่วมมือกันทางด้านการจัดสวัสดิการขั้นพื้นฐานที่สามารถจัดหาได้ให้กับนักศึกษา เช่น ด้านอาหารกลางวันให้กับนักศึกษา ห้องพัก หรือจัดที่ทำงานเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ศึกษา ควรจัดให้มีเบาะเตียงหรือคำตอบแทนที่เหมาะสมให้แก่ศึกษาระหว่างการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู และแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูควรจัดการกับสภาพแวดล้อมทั้งภายนอก และภายในบริเวณโรงเรียนให้ปลอดภัย โปร่ง อากาศถ่ายเทสะดวก เหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน และจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ให้มีความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สินให้กับนักศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากธรรมชาติของมนุษย์นั้นต้องการหลายอย่าง แต่พื้นฐานจริง ๆ ก็คือปัจจัยสี่ ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค นอกจากวัตถุนั้นแล้วมนุษย์ต้องการ ความรัก ความอบอุ่นความเข้าใจ ความปลอดภัย ซึ่งพบว่าสอดคล้องกับทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ (Maslow's Hierarchical Theory of Motivation) กล่าวว่า (วนิดา สีนลอมมา, 2547, หน้า 39) มีความเชื่อเกี่ยวกับความต้องการว่ามนุษย์ทุกคน จะมีความต้องการมีจะแสวงหาสิ่งใหม่ ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ความต้องการของบุคคลากรของบุคคลก็มีหลายอย่าง ตั้งแต่ ความต้องการขั้นต่ำถึงความต้องการขั้นสูง ซึ่งบุคคลจะต้องมีการตอบสนองความต้องการ ขั้นพื้นฐานก่อนจึงจะสามารถสนองความต้องการขั้นสูงอื่น ๆ ต่อไปได้ ซึ่งได้นำหลักความต้องการ ของมาสโลว์มาจัดเรียงลำดับขั้นต่ำสุดไปสู่สุดเป็น 5 ขั้นตอนด้วยกัน 1) ความต้องการทางด้าน ร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานที่มีอำนาจมากที่สุดและสังเกตเห็นได้ ชัดที่สุด จากความต้องการทั้งหมดเป็นความต้องการที่ช่วยการดำรงชีวิต ได้แก่ ความต้องการ อาหาร น้ำดื่ม ออกซิเจน การพักผ่อนนอนหลับ ความต้องการทางเพศ ความต้องการความอบอุ่น 2) ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) เมื่อความต้องการทางด้านร่างกายได้รับความพึงพอใจแล้ว บุคคลก็จะพัฒนาการไปสู่ขั้นใหม่ต่อไป ซึ่งขั้นนี้เรียกว่าความต้องการ ความปลอดภัยหรือความรู้สึกมั่นคง (Safety or Security) ทั้งในชีวิตและทรัพย์สิน 3) ความต้องการ

ความรักและความเป็นเจ้าของ (Belongingness and Love Needs) ความต้องการนี้จะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการทางด้านร่างกาย และความต้องการความปลอดภัยได้รับการตอบสนองแล้ว บุคคลต้องการได้รับความรักและความเป็นเจ้าของ โดยการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น 4) ความต้องการได้รับความนับถือยกย่อง (Self - Esteem Needs) กล่าวคือ มนุษย์ต้องการที่จะได้รับความนับถือยกย่องออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรกเป็นความต้องการนับถือตนเอง (Self-Respect) คือ ความต้องการมีอำนาจ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความแข็งแรง มีความสามารถในตนเอง มีผลสัมฤทธิ์ ไม่ต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น และมีความเป็นอิสระ ส่วนลักษณะที่ 2 เป็นความต้องการได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น (Esteem from Others) คือ ความต้องการมีเกียรติยศ การได้รับยกย่อง ได้รับการยอมรับ ได้รับความสนใจ มีสถานภาพ มีชื่อเสียงเป็นที่กล่าวขาน และเป็นที่ยกย่องชื่นชมยินดี 5) ความต้องการที่จะสมหวังในชีวิต (Self - Actualization Needs) ความปรารถนาในทุกสิ่งทุกอย่าง ซึ่งบุคคลสามารถจะได้อย่างเหมาะสมบุคคลที่ประสบผลสำเร็จในขั้นสูงสุดนี้จะใช้พลังอย่างเต็มที่ในสิ่งที่ท้าทายความสามารถและศักยภาพของเขาและมีความปรารถนาที่จะปรับปรุงตนเอง พลังแรงขับของเขาจะกระทำพฤติกรรมตรงกับความสามารถของตน กล่าวโดยสรุป ความต้องการที่จะสมหวังในชีวิตเป็นความต้องการอย่างหนึ่งของบุคคลที่จะบรรลุถึงจุดสูงสุดของศักยภาพ มาสโลว์แบ่งความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 2 อย่าง คือ 1) ความต้องการขั้นต่ำที่ต้องได้รับการสนอง ขาดไม่ได้ ต้องการ การตอบสนองจากปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย ความต้องการทางด้านร่างกาย ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ และความต้องการการได้รับการยอมรับจากผู้อื่น สำหรับเด็กปฐมวัยเป็นวัยที่ต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่ ต้องการให้พ่อแม่ดูแลทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสติปัญญา ซึ่งเด็กช่วงนี้ต้องการขั้นนี้มาก 2) ความต้องการขั้นสูงเพื่อพัฒนาตน คือ ความต้องการที่เจริญเติบโต หรือ พัฒนาเต็มที่ตามต้องการศักยภาพของตน เป็นที่คนที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังนั้น มนุษย์เราจะมีความต้องการขั้นสูงได้ก็ต้องมีความต้องการขั้นต่ำครบเสียก่อน

2. ด้านการปฏิบัติการสอน จากการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษาควรรู้จักวิธีการบูรณาการ การสอนให้เข้ากับกิจกรรมต่าง ๆ ได้ทุกกิจกรรม ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมา เป็นวิธีการเรียนที่มุ่งเน้นการถ่ายทอดเนื้อหาวิชามากกว่าการเรียนรู้จากสภาพที่เป็นจริง และไม่เน้นกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิดวิเคราะห์ การแสดงความคิดเห็น การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งยังขาดการเชื่อมโยงให้เหมาะสมกับบริบทและสภาพแวดล้อมในสังคม ดังที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544, หน้า 23) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ในกลุ่ม สุขศึกษาและพลศึกษาในสถานศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนาครบถ้วนจากสาระต่าง ๆ

คือ การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์ ชีวิตและครอบครัว การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพ การป้องกันโรค และความปลอดภัยในชีวิต รวมทั้งสามารถจัดให้สอดคล้อง เชื่อมโยง บูรณาการ กับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ อีก 7 กลุ่ม และยังนำไปจัดเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเป็นการเติมเต็มให้แก่ผู้เรียนได้อีกด้วย ดังนั้น การจัดการเรียนรู้กลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษาจึงควรจัดให้เหมาะสมกับระดับความสามารถ ความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนควรให้สอดคล้องกับลักษณะวัฒนธรรมท้องถิ่น วัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมสากล โดยได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากบ้าน ชุมชนและท้องถิ่น ไปพร้อมกัน 2) นักศึกษาควรสำรวจ สื่อการสอน อุปกรณ์ คู่มือการสอนและสนามกีฬาของทางโรงเรียนก่อนออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แนวคิดดังกล่าว สอดคล้องกับ จรรยา แก่นวงษ์คำ (2529, หน้า 103) กล่าวว่า การเรียนพลศึกษานั้น เป็นการเรียนโดยใช้กิจกรรมทางกายเป็นสื่อในการเรียนหรืออาจจะกล่าวได้ว่าการเรียนพลศึกษาเป็นการเรียน โดยการกระทำส่วนประกอบที่ช่วยสอนนอกจากตัวครูและนักเรียน และจะต้องอาศัยเครื่องอำนวยความสะดวก และอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับกิจกรรมแต่ละประเภท ถ้าขาดเครื่องอำนวยความสะดวกแล้ว จะไม่สามารถช่วยให้การเรียนการสอนพลศึกษาเป็นไปอย่างราบรื่น หรืออาจดำเนินไปไม่ได้เลย ถ้ามีการจัดได้เหมาะสมเพียงพอ จะช่วยให้การปฏิบัติงานของครูเกิดประสิทธิภาพมากขึ้น 3) นักศึกษาควรมีการวางแผนและทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของความเป็นครูให้ชัดเจนก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งสอดคล้องกับ วรศักดิ์ เพียรชอบ (2527, หน้า 47) ได้กล่าวถึง ครูพลศึกษาที่จะสามารถปฏิบัติหน้าที่ และภารกิจทางพลศึกษาได้ดี และประสิทธิภาพ ควรจะมีลักษณะที่สำคัญ ดังต่อไปนี้ คือ 1) เป็นผู้ที่มีความรู้ทั้งในด้านวิชาการศึกษาทั่วไป วิชาชีพครู และวิชาพลศึกษา 2) เป็นผู้ที่มีความศรัทธาในวิชาพลศึกษาอย่างแท้จริง 3) เป็นผู้ที่มีความรู้ลึกในการรับผิดชอบสูง 4) เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และกระตือรือร้น 5) เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดีสุขภาพสมบูรณ์ 6) เป็นผู้ที่มีคุณธรรม มีจิตใจโอบอ้อมอารีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีน้ำใจเป็นนักกีฬา 7) เป็นผู้ที่รักเด็ก มีอารมณ์สนุกสนาน ร่าเริง 4) นักศึกษาควรมีการสร้างเกณฑ์การวัดผลขึ้นมาให้เหมาะสมกับความสามารถและสมรรถภาพของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับสอดคล้องกับมาตรา 26 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยคำนึงถึงหลักการ ดังนี้ 1) เน้นกระบวนการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Formative Evaluation) และประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน (Summative Evaluation) ครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัยหรือตามวิสัยทัศน์ของกลุ่ม โดยให้ความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และการบูรณาการความรู้ตามความเหมาะสม 2) เน้นการนำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเอง

และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อความสำเร็จตามเป้าหมายของหลักสูตร 3) เน้นการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายตามสภาพจริง (Authentic Learning and Assessment) สะท้อนความสามารถและการแสดงออกของผู้เรียน (Student Performance) อย่างชัดเจน 4) เน้นการบูรณาการการประเมินผลควบคู่ไปกับการเรียนการสอน และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยประเมินจากคุณภาพของงานและกระบวนการทำงานของผู้เรียน 5) เน้นการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมิน ส่งเสริมให้มีการประเมินตนเอง ประเมิน โดยเพื่อนและกลุ่มเพื่อน และประเมิน โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 6) เน้นการประเมินผู้เรียนที่ต้องพิจารณาอย่างครอบคลุมจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติกการสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบตามความเหมาะสมในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้และระดับชั้นเรียน

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย ด้านนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
 - 1.1 นักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ต้องเข้ารับฟังการปฐมนิเทศก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อให้ทราบถึงขั้นตอนวิธีการเตรียมการฝึกสอน กฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของสถาบัน
 - 1.2 นักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูควรไปสำรวจสถานศึกษาสำรวจอุปกรณ์กีฬาก่อนการไปฝึกสอนเพื่อเตรียมการสอน
 - 1.3 นักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูต้องรู้จักประยุกต์ใช้สื่อการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน
 - 1.4 นักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูต้องมีการสร้างเกณฑ์การวัดผลให้เหมาะสมกับสมรรถภาพของผู้เรียน
 - 1.5 นักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูต้องวางแผนการสอนล่วงหน้าและทำการส่งแผนการก่อนตามกำหนด
 - 1.6 นักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ต้องมีการติดต่อประสานงานกับสถาบันอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในกรณีที่มีการอบรมหรือการสัมมนา

2. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย ด้านแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

2.1 แหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ควรจัดเตรียมอาคารสถานที่ ห้องทำงาน โต๊ะเก้าอี้ รวมถึงสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกให้มีความพร้อมในการเตรียมรับนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2.2 แหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ควรมีการจัดสวัสดิการขั้นพื้นฐานที่สามารถให้กับนักศึกษาได้ เช่น ค่าอาหารกลางวัน น้ำดื่ม บ้านพัก

2.3 แหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ควรจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์กีฬา รวมไปถึงสื่อด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อเตรียมการสอนให้กับนักเรียน

2.4 แหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ควรประสานงานกับสถาบันการศึกษา ส่งตารางสอนให้กับฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของทางสถาบันการศึกษา เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ทำการวางแผนเตรียมการสอนล่วงหน้า

2.5 แหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ควรมีการจัดปฐมนิเทศ ต้อนรับ นักศึกษา เพื่อชี้แจง อธิบายถึงกฎระเบียบ ข้อบังคับและในการปฏิบัติตนในการเป็นนักศึกษาฝึกสอน

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรทำการศึกษาวิจัยถึงลักษณะความต้องการของผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนในชั้นเรียนเป็นสำคัญว่า มีความต้องการให้ครูผู้สอนทำการสอนในลักษณะใด

3.2 ควรทำการศึกษาวิจัยถึงปัญหาในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ที่เป็นครูผู้สอนในสาขาวิชาอื่น ๆ ด้วย เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยมาปรับปรุง เปรียบเทียบถึงลักษณะของปัญหาที่พบว่ามีลักษณะที่ตรงกันหรือแตกต่างกันอย่างไร

3.3 ควรทำการศึกษาความคิดเห็นทางด้านสภาพความต้องการการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของผู้บริหาร ผู้ปกครอง และนักเรียน